

Casa Mas

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Major, 43.
Alçada: 183

Coordenades:

Latitud: 41.440327650103
Longitud: 1.8632340896355
UTM Est (X): 405034
UTM Nord (Y): 4588263

Classificació

Número de fitxa 08091 - 264
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XX
Any 1920 segons el Cadastre
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 5183207DF0858S0001PD
Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dt., 28/05/2024 - 00:38

Descripció

Edifici entre mitgeres de dues crugies, assimilable a la tipologia d'edificis de senyors de Joan Pascual i Batlle.

Es tracta d'un edifici de planta baixa i dos pisos, amb teulada a doble vessant paral·lel al carrer. A la planta baixa hi trobem dues portalades amb arc rebaixat, possiblement una per accedir al pis, i la segona com a local comercial.

Al pis dues sortides a un ampli balcó corregut barana de forja. El segon pis disposa de tres arquets amb columnetes i un ampli ràfec amb mènsules.

La façana està embellida amb la presència de grans carreu cantoners perfilats i lleugerament aboixardats.

Història

Francesc Mas Romañà, nascut a Gelida (1825-1903), pertanyia a la segona generació dels Mas, una destacada nissaga de paletes, constructors i arquitectes de Gelida. Fill de Mariano Mas Morros (Capellades 1799 - Gelida 1880) i de Vicenta Romañà Borràs (Piera 1806 - Gelida 1886). Francesc ves casa el 1850 amb Maria Civil Vendrell (Gelida, 1831-1900). El matrimoni es va establir al carrer Major 43, domicili que ha continuat sent la casa pairal dels Mas fins a l'actualitat. Francesc i Maria van tenir sis fills: Vicenta, Rosa, Mariano, Lluís, Joan i Teresa. Mariano i Lluís van ser els continuadors de l'activitat dels Mas com a constructors a Gelida.

Professionalment, Francesc va aconseguir millorar significativament la posició econòmica i social de la família Mas. La seva carrera va marcar la consolidació de l'ofici familiar i va establir una presència influent en la construcció a Gelida. Va col·laborar sovint en les obres projectades pel mestre d'obres Joan Pascual Batlle, encara que Francesc Mas no va arribar a l'hegemonia que els seus fills van aconseguir.

L'eix dels carrers del Marquès de Gelida – Major - Pi és l'artèria principal del poble de Gelida, el qual s'havia bastit sobre l'antic camí de Sant Llorenç d'Hortons. Al seu voltant, es van anar constituint els edificis entre mitgeres, i alguns dels antics, es van substituir a finals del segle XIX i principis del XX per grans casals modernistes encara existents com si es tractés d'una espina de peix, tal com s'il·lustra a la ruta modernista de Gelida. El carrer Major, juntament amb els carrers del Marquès de Gelida i Pi es van nodrir de la incorporació de la població del creixement de les papereres al segle XIX com del creixement demogràfic de la bonança de la vinya. I al primer terç del segle XX van allotjar els nous edificis d'estils modernistes i eclèctics que substituïen els vells per allotjar les famílies de la pujança econòmica de la població i els nouvinguts atrets per l'estil de residència d'estiueig que es va promoure a la vila.

El carrer del Pi, al tombant del segle XX, encara era un carrer amb moltes mancances i gairebé sense pavimentar ni voreres. Tampoc les cases disposaven de canaleres desaiguant al carrer.

Bibliografia

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

ROSSELLÓ, Joan (1988). "La incidència de l'arquitectura de Joan Pascual i Batlle en la conformació de la Gelida actual." Miscel·lània penedesenca, vol. 12, 1988, pp. 227-242.

ROSSELLÓ, Joan (1993) "Les primeres generacions de "Els Mas", nissaga de paletes constructors i arquitectes de Gelida". Programa Festa Major 1993. pp. 61- 66.

ROSSELLÓ, Joan (2022) "Els paletes a Gelida a finals del segle XIX". *Programa Festa Major 2022*. pp. 66 - 71.

Enllaços d'interès:

[Programa de Festa Major 2022](#)

[La incidència de l'arquitectura de Juan Pascual i Batlle en la conformació de l...](#)

